

BIBΛΙΟ

16.01.2018 |

Κάποτε στη Σαλονίκη

Η Μεταξία Κράλλη μας ταξιδεύει στη Θεσσαλονίκη του μεσοπολέμου και του πολέμου (εκδ. Ψυχογιός)

Ζωή Καραμήτρου

Η Θεσσαλονίκη του μεσοπολέμου και η ισραηλιτική κοινότητα, με τα δύο της πρόσωπα. Το ανθηρό, επιχειρηματικό, πλούσιο, σοβαρός παράγοντας προόδου και ανάπτυξης της πόλης, κρατά ισορροπίες και μεριμνά για τη διαφύλαξη της θρησκείας, της παράδοσης, της ίδιας της κοινότητας. Και το φτωχό, που ζει στις παράγκες του εβραϊκού συνοικισμού, που παλεύει για την επιβίωση, που τα παιδιά του δεν πάνε σχολείο γιατί πρέπει να φέρουν μεροκάματο. Εξέχουσα θέση στην εβραϊκή κοινωνία της Θεσσαλονίκης κατέχει η οικογένεια Ματαλών, με τις τρεις κόρες και τον ένα γιο. Το σπίτι της γειτνιάζει με αυτό του Μητροπολίτη κι αυτή η ελάχιστη απόσταση, οι δύο κήποι που μπορούν να γίνουν ένας, τα δύο αντικριστά παράθυρα θα αποδειχθούν μοιραία για τους ενοίκους της όταν η ανιψιά του Δεσπότη θα εγκατασταθεί εκεί, ορφανή και προστατευόμενη του. Κρυφοκοιτάζουμε να γεννιέται, να θεριεύει, να χάνεται και να ξαναγεννιέται ένας έρωτας, μια βαθιά αγάπη, ασύμβατη στα μάτια των πολλών, οδυνηρή για τους δύο, αιχμάλωτη της άλλης θρησκείας, της άλλης κοινωνίας, του διαφορετικού θεού.

Τα γεγονότα γοητεύουν τον αναγνώστη, καθώς από τον μεσοπόλεμο φτάνουν στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο κι όλα τα δεινά που αυτός επεφύλαξε για την εβραϊκή κοινωνία της Θεσσαλονίκης. Κυνηγημένες ζωές, κρυφά κι ασίγαστα αισθήματα,

ακυρωμένες επιθυμίες, όνειρα και «θέλω» σε συνεχή αναβολή, αφού προέχει πάντα η επιβίωση. Οι δυσκολίες θα φανερώσουν τις αντοχές των ανθρώπων, τις αδυναμίες τους, τις ηθικές αναστολές, το συνεχές ζύγισμα της παλιάς και παρούσας συνθήκης αλλά και τις προσχωρήσεις όσων επέλεξαν το εύκολο, ανώδυνο, ασφαλές και εγκληματικό.

Η έρευνα της Μεταξίας Κράλλη για τον τρόπο ζωής στη Θεσσαλονίκη του μεσοπολέμου και του πολέμου είναι εντυπωσιακή. Μαρτυρά σοβαρή ενασχόληση, εντατική άντληση πληροφοριών από κάθε διαθέσιμη πηγή, ζωντάνεμα ενός ολόκληρου κόσμου στα μάτια της πρώτα, που μετά ζωντανεύει και στο χαρτί. Χαρακτήρες συναρπαστικοί, αυθεντικοί και τραγικοί, σχέσεις που διαμορφώνονται συνεχώς κάτω από το βάρος των γεγονότων και των συνθηκών, τοποθεσίες που περιγράφονται στη λεπτομέρειά τους, δρόμοι, κτίρια, γειτονιές, εργοστάσια, σπίτια των πλουσίων και χαμόσπιτα, τρένα θανάτου για τη Γερμανία, κρυψώνες και μέσα διαφυγής, σιγά-σιγά, σελίδα τη σελίδα οργανώνουν έναν ολόκληρο κόσμο. Τον παρακολουθούμε κάποτε απόμακρα, η δυστυχία ανασαίνει πολύ κοντά μας για να την αντέξουμε, κι άλλοτε συμμετέχουμε τρέχοντας στα σοκάκια της Θεσσαλονίκης να κρυφτούμε, να σωθούμε, να ζήσουμε το λίγο ή πολύ των πρωταγωνιστών.

Ανατροπές της ζωής, αδιανόητες μέχρι χθες για όλους, ο πόλεμος ορίζει άλλα μέτρα, μεγεθύνει το δώρο της ζωής, προτάσσει το σοβαρό, το ουσιώδες, κάνει επείγον να ειπωθούν αλήθειες, να κρατηθούν αρχές, να μείνουν τα βλέμματα σταθερά, καθαρά, αποφασισμένα. Αν για τους ήρωες που ζουν στις σελίδες του βιβλίου της Κράλλη ο πόλεμος γίνεται καταλύτης για την αλήθεια της ζωής τους, για τους αναγνώστες του σήμερα ο πόλεμος είναι η ηθική, κοινωνική, οικονομική κρίση που ζούμε, που μας καλεί να πάρουμε θέση, να διαφυλάξουμε, να συντηρήσουμε, να κρατηθούμε από το σημαντικό και να απεμπολήσουμε το σπάταλο και περιττό του εαυτού μας.